

Ilvesvuori Pohjoinen II -asemakaavamuutos: hankealueen itäpuolisten uomien luontoarvotarkastelu

4.1.2022

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	3
2	Aineisto ja menetelmät.....	4
3	Tulokset.....	4
3.1	Kissanojan alaosa.....	4
3.2	Hautakoskeen laskeva uoma.....	5
4	Johtopäätökset	7
5	Viittaukset.....	8
	Liitteet.....	8
	Liite 1. Lajilista.....	9

1 Johdanto

Nurmijärven kirkonkylän itäpuoleiselle Kuusimäen alueelle on tekeillä Ilvesvuori Pohjoinen II asemakaavamuutos. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen 25.10.2021 antamassa lausunnossa todettiin, että Kissanojan alapuoliselle norolle tulee tehdä luontotyyppiselvitys sekä määrittää noron alueen kasvillisuus ja uhanalaiset lajit.

Tarkastelu tehtiin 17.11.2021 biologi Sara Caetanon (FM) toimesta. Selvityksessä tarkistettiin kaksi kohdetta: Kissanojan Hämeenlinnanväylän alapuolinen osa, sekä tästä etelään sijaitseva uoma, jossa Kuusimäen alueen hulevesiä laskee Vantaanjokeen Hautakosken kohdalla (kuva 1).

Kartoitusajankohdasta johtuen lajistokartoitus ei ole kattava, mutta se antaa kuvan alueen luontotyypeistä ja mahdollisista luontoarvoista. Kartoituksen pohjalta arvioidaan jatkoselvitystarpeita.

Kuva 1. Selvitetyt alueet on rajattu kuvassa sinisellä.

2 Aineisto ja menetelmät

Asemakaavamuutoksen alue sijaitsee lähellä Nurmijärven kirkonkylää, Hämeenlinnantien ja Hämeenlinnanväylän välissä. Alueen pohjoisosissa lännestä itään kulkee Kissanoja, jonka varrelle on rajattu metsälain 10 §:n mukaisia osioita, sekä vesilain 11 §:n mukaisia lähteikköjä.

Asemakaavamuutosalueelle on tehty aiempia luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksiä (Ramboll 2012; Enviro Oy 2015). Kissanojan alaosa ei ole aiemmin tiedettävästi selvitetty. Nykytilassa suuri osa kaavamuutosalueen hulevesistä johdetaan Kissanojan kautta Vantaanjokeen. Hautakoskeen laskeva uoma on saatujen lausuntojen perusteella vesilain 11 §:n mukainen luonnontilainen noro (WSP 2019). Uomaan kohdistuu nykytilassa merkittävä rakennettujen alueiden hulevesikuorma, sillä se purkaa osan Kuusimäen työpaikka-alueen ja Siippoontien eteläosan alueen pinta- ja hulevesistä Vantaanjokeen. Näiden hulevesien määrä on Kissanojaa pienempi.

3 Tulokset

Alla esitetään arviot uomien luontoarvojen arvioinnista. Havaittua kasvilajistoa esitellään tarkemmin liitteessä 1.

3.1 Kissanojan alaosa

Kissanojan alaosa on n. 50 metrin pituinen oja, johon Kissanojan joet johtuvat rummussa Hämeenlinnanväylän alitse (kuva 2). Uoma laskee Vantaanjokeen. Oja on kaivettu, ja kulkee peltomaisemassa. Ojanvarren valtalajeja ovat mesiangervo, järviruoko, ja pajut. Kasvillisuus on muutoinkin melko tyypillistä pellonreunan ja ojanvarren kasvillisuutta. Uoman eteläpuolella on pieni kuusivaltainen sekametsikkö.

Tämän arvion perusteella Kissanojan alapuolisella uomalla ei ole merkittäviä luontoarvoja. Jatkoselvityksiä ei nähdä tarpeellisiksi.

Kuva 2. Kissanojan alaosalla ei havaittu erityisiä luonnonarvoja.

3.2 Hautakoskeen laskeva uoma

Hautakoskeen laskee kaksi noin 100 metrin päässä toisistaan kulkevaa luonnontilaisen kaltaista uomaa. Niistä eteläisempi on asemakaavamuutoksen hulevesiselvityksissä määritetty uomaksi, jota pitkin osa asemakaavamuutosalueen hulevesistä kulkeutuu.

Uomat laskevat Vantaanjoen Hautakoskeen kuusi- ja haapavaltaisen metsikön rinteessä. Vedet on johdettu uomaan rummussa, mutta uomat ovat luonnontilaisen kaltaisia (kuva 3).

Uomia ympäröivä kasvillisuus on pääpiirteissään samanlaista, mutta eteläisempi uoma sijaitsee pohjoista lehtipuuvaltaisemmalla alueella, ja sen takia ainakin kartoitusaikaan pohjakerroksessa oli enemmän kuolleita lehtiä ja vähemmän sammalta. Metsänpohja oli molemmissa melko avointa.

Uomanvarsien kasvillisuus on lehtomaista. Kasvillisuus ilmensi ympäristön kosteutta, ja havaittuja lajeja olivat mm. käenkaali, kevätlinnunsilmä, sinivuokko ja jänönsalaatti, sanikkaisista metsäalvejuuri ja kotkansiipi, ja sammaleista metsäliekosammal ja

lehtoruusukesammat. Alueella esiintyi joitakin heiniä, joita ei vuodenajasta johtuen voitu tarkemmin määrittää. Huomionarvoisia kasvilajeja ei tässä selvityksessä havaittu.

Luonnontilaiset norot voivat tämän arvion perusteella täyttää metsälain 10 §:n mukaisen tärkeän elinympäristön ja vesilain 11 §:n mukaisen kohteen kriteerit. Jos Ilvesvuori Pohjoinen II asemakaavamuutoksen toteuttamisesta syntyy näille noroille haitallisia vaikutuksia, tulee norojen ympäristön kasvillisuutta selvittää tarkemmin seuraavalla kasvukaudella. Lisäksi tulee selvittää, ovatko norot syntyneet ihmistoiminnan seurauksena. Hulevesisuunnitelman mukaan Hautakosken omaan laskettava huleveden laadun tai määrän ei pitäisi merkittävästi muuttua (Pohjatekniikka Oy 2021).

Kuva 3. Hautakoskeen laskevat uomat ovat luonnonmukaisen kaltaisia.

4 Johtopäätökset

Koska luontoarvotarkastelu tehtiin marraskuussa, osa kasvillisuudesta oli jo lakastunut, ja tarkkaan määrittämiseen tarvittavat tuntomerkit eivät olleet kaikissa tapauksissa nähtävissä. Tämä rajoittaa luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksen tarkkuutta. Tarkastelun pohjalta on kuitenkin todennäköistä, että Kissanojan alaosalla ei ole merkittäviä luontoarvoja, eikä jatkoselvityksiä siis tarvita. Hautakoskeen laskevien uomien arvioitiin täyttävän metsälain 10 §:n mukaisen tärkeän elinympäristön ja vesilain 11 §:n mukaisen kohteen kriteerit, mikä tulee aiemmin saatua lausuntoa. Niiden luonnontilaisuutta ei tule lähtötilanteesta heikentää hulevesillä. Hautakoskeen laskevien uomien kohdalla suositellaan seuraavalla kasvukaudella toteutettavia tarkempia luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksiä, mikäli asemakaavamuutoksen toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi alueelle vaikutuksia. Vaikutusarvion mukaan vaikutuksia tuskin aiheutuu, sillä noroon purkautuu asemakaavamuutosalueelta vain vähäinen määrä vettä (Pohjatekniikka Oy 2021; WSP Finland Oy 2022). Lisäksi noro on pituuskaltevuudeltaan jyrkkä, joten sen alueelle ei laskeudu kiintoaineita. Hulevesien hallintarakenteet rajoittavat noroon purkautuvaa virtaamaa siten, etteivät noron tulva-aikaiset virtaamat kasva, jolloin nykytilasta poikkeavaa eroosiota ei synny.

5 Viittaukset

Pohjatekniikka Oy 2021: Ilvesvuori pohjoinen 2 – Työnaikainen hulevesien hallinta.

Ramboll Finland Oy 2014: Kuusimäen luontoselvitys.

WSP Finland Oy 2019: Nurmijärven Ilvesvuoren hulevesisuunnitelman täydennys.

WSP Finland Oy 2022: Ilvesvuori Pohjoinen II – Asemakaavamuutos. Vantaanjoen vaikutusarvio.

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2015: Ilvesvuori Pohjoinen -asemakaava: Luontoselvityksen täydennys.

Liitteet

Liite 1. Lajilista

Liite 1. Lajilista

Luontoarvoselvityksessä havaittua lajistoa

Kissanojan alapuolinen uoma

<i>Achillea millefolium</i>	Siankärsämö
<i>Aegopodium podagraria</i>	Vuohenputki
<i>Anthriscus sylvestris</i>	Koiranputki
<i>Arctium tomentosum</i>	Seittitakiainen
<i>Betula pendula</i>	Rauduskoivu
<i>Betula pubescens</i>	Hieskoivu
<i>Centaurea jacea</i>	Ahdekaunokki
<i>Chamaenerion angustifolium</i>	Maitohorsma
<i>Cirsium arvense</i>	Pelto-ohdake
<i>Cladonia coccifera</i>	Punatorvijäkälä
<i>Filipendula ulmaria</i>	Mesiangervo
<i>Galium album</i>	Paimenmatara
<i>Peltigera canina</i>	Huopanhakajäkälä
<i>Phragmites australis</i>	Järviruoko
<i>Picea abies</i>	Kuusi
<i>Plantago major</i>	Piharatamo
<i>Polytrichum commune</i>	Korpikarhunsammal
<i>Pyrola rotundifolia</i>	Isotalvikki
<i>Ramalina fraxinea</i>	Isorustojäkälä
<i>Ranunculus repens</i>	Rönsyleinikki
<i>Rhodobryum roseum</i>	Lehtoruusukesammal
<i>Salix caprea</i>	Raita
<i>Salix phylicifolia</i>	Kiiltopaju
<i>Senecio vulgaris</i>	Peltovillakko
<i>Solanum dulcamara</i>	Punakoiso
<i>Taraxacum spp.</i>	Voikukka
<i>Trifolium pratense</i>	Puna-apila
<i>Urtica dioica</i>	Nokkonen

Hautakoskeen laskeva uoma

<i>Alnus incana</i>	Harmaaleppä
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	Kevätlinnunsilmä
<i>Dryopteris carthusiana</i>	Metsäalvejuuri
<i>Hepatica nobilis</i>	Sinivuokko
<i>Lactuca muralis</i>	Jänönsalaatti

Matteuccia struthiopteris

Oxalis acetosella

Picea abies

Pleurozium schreberi

Polytrichum commune

Populus tremula

Ranunculus repens

Rhodobryum roseum

Rhytidiadelphus triquetrus

Salix caprea

Salix phylicifolia

Taraxacum spp.

Kotkansiipi

Käenkaali

Kuusi

Seinäsammal

Korpikarhunsammal

Haapa

Rönsyleinikki

Lehtoruusukesammal

Metsäliekosammal

Raita

Kiiltopaju

Voikukka